

Urbroj: /2024.
Zagreb, 22.1.2024.

Na temelju članka 33. Statuta Arheološkog muzeja u Zagrebu ravnatelj Ivan Radman – Livaja donosi

**PLAN DJELOVANJA ZA PROMICANJE I USPOSTAVLJANJE
RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA
ZA RAZDOBLJE 2024-2027**

1. Uvodna odredba

Ovim Planom utvrđuje se organizacijsko provođenje plana, normativno reguliranje zabrane spolne diskriminacije radnika s ciljem stvaranja jednakih mogućnosti za žene i muškarce temeljem zakonskih propisa koji uređuju pitanje ravnopravnosti spolova, ugovora o radu, opisa poslova radnih mjesta te podzakonskih propisa i internih akata Arheološkog muzeja u Zagrebu (u daljnjem tekstu: Muzej).

Izrazi koji se koriste u ovom Planu a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako i na muški i ženski spol.

Arheološki muzej u Zagrebu imenovao je u siječnju 2024. godine Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Arheološkog muzeja u Zagrebu (urbroj:101/2024)

Članovi povjerenstva su :

1. Jacqueline Balen - predsjednica
2. Mladen Kršnjavi - član.
3. Ozren Domiter - član
4. Maja Šesnić - članica.
5. Ana Solter - članica.

2. Zakonodavni i institucionalni okvir

Jednakost muškaraca i žena temeljno je načelo zakona Europske unije koje se primjenjuje na sve aspekte života u društvu, uključujući svijet rada. Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća Europe o jednakosti spolova na tržištu rada nastoji objediniti nekoliko direktiva o jednakosti spolova pojednostavljivanjem, modernizacijom i poboljšanjem zakonodavstva Europske unije u području jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada. Europska komisija usvojila je u ožujku 2020. godine strategiju „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025.“ U skladu s navedenom Strategijom, svi programi financirani iz programa Obzor Europa, temeljnog programa Europske unije za istraživanje i inovacije 2021.-2027., s budžetom od 95,5 milijardi eura, moraju od 1.1.2022. imati usvojen Plan spolne/rodne ravnopravnosti. Među ključnim strateškim odrednicama za podršku istraživanjima i inovacijama jest i pitanje ravnopravnosti spolova, uključujući integraciju rodne dimenzije u sadržaj istraživanja i inovacija. Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14), glava III., čl. 14., jamči svima u Republici Hrvatskoj „prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama. Svi su pred zakonom jednaki.“ Zaštita i promicanje jednakosti kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske propisana je Zakonom o suzbijanju diskriminacije (Narodne novine 85/08, 112/12). Njime se uređuje zaštita od

diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovinskog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije. Diskriminacijom u smislu ovoga Zakona smatra se stavljanje u nepovoljniji položaj bilo koje osobe po gore navedenoj osnovi, kao i osobe povezane s njom rodbinskim ili drugim vezama. Izravna diskriminacija je postupanje uvjetovano nekim karakteristikama kojima se osoba stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na drugu osobu u usporedivoj situaciji, a neizravna diskriminacija postoji kada naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa stavlja ili bi mogla staviti neke osobe ili grupe osoba u nepovoljniji položaj u odnosu na druge osobe u usporedivoj situaciji. Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) utvrđuje opće osnove za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova kao temeljne vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, te definira i uređuje način zaštite od diskriminacije na temelju spola i stvaranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce.

Vijeće Europske unije donijelo je Zaključke o Europskom paktu za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2020. godine, zatim i Strategiju o ravnopravnosti spolova 2020. - 2025. koja predstavlja ciljeve politike i aktivnosti za postizanje značajnog napretka do 2025. godine prema rodno ravnopravnoj Europi. Cilj je da Unija u kojoj su žene i muškarci, djevojke i dječaci, u svoj svojoj različitosti, slobodni slijediti svoj odabrani životni put, da imaju jednake mogućnosti za napredovanje i mogu ravnopravno sudjelovati i voditi europsko društvo. Iako su nejednakosti i dalje prisutne, EU je postigla značajan napredak u ravnopravnosti spolova tijekom posljednjih desetljeća. Jedna od posljednjih promjena u tom smjeru je i obveza donošenja Planova za ravnopravnost poslova za sve institucije koje žele sudjelovati u programima EU-a.

Zakon o radu, Kolektivni ugovor za zaposlene u ustanovama kulture Grada Zagreba te opći akti Muzeja jamče jednakost spolova u svim segmentima djelovanja Muzeja.

Pravilnik o radu Muzeja (urbroj:1502/2023, 29.9.2023)

"Članak 44. Na zaštitu života, zdravlja, privatnosti i dostojanstva radnika primjenjuju se odredbe važećeg Kolektivnog ugovora te ostali zakonski propisi."

Kolektivni ugovor za zaposlene u ustanovama kulture Grada Zagreba od 19.12.2022.

"Članak 84. Zabranjena je izravna ili neizravna diskriminacija zaposlenika, a osobito na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovinskog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije."

Kolektivni ugovor propisuje proceduru i odgovornost u zaštiti ovih prava (čl.85. do 90.)

Odlukom o imenovanju ovlaštene osobe za zaštitu dostojanstva radnika od 22. 2. 2012. Muzej ima osobu koja će u ime Poslodavca (Muzeja) kao ovlaštena osoba primati i rješavati pritužbe vezane uz postupak zaštite dostojanstva radnika, sukladno Zakonu o radu i Pravilniku o radu Arheološkog muzeja u Zagrebu.

3. Ciljevi ovog Plana

Unaprjeđenje svih mjera unutar Muzeja koje će pridonijeti promicanju rodne ravnopravnosti i promicanju kulture kvalitete što uključuje:

1. načelo jednakih mogućnosti muškarca i žena u svim područjima rada Muzeja.
2. promicanje kulture rodne ravnopravnosti među zaposlenicima Muzeja
3. prevencija seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja podizanjem svijesti kod zaposlenika te pružanje podrške i savjeta žrtvama seksualnog uznemiravanja
4. jednaka rodna participacija u upravljačkim i voditeljskim pozicijama
5. uravnoteženija zastupljenost oba spola pri imenovanju članova radnih skupina, komisija, povjerenstva i sl.
6. upotrebu rodno osjetljivog jezika

Važnost provedbe nediskriminacijske politike u odnosu na sudjelovanje žena i muškaraca u poslovnim procesima pitanje je ne samo prihvaćanja temeljnih prava, već i načela dobrog upravljanja. Svijest o važnosti upotrebe rodno osjetljivog jezika omogućit će daljnje osnaživanje spolne ravnopravnosti.

4. Analiza postojećeg stanja u Muzeju

Kolektivnim ugovorom za zaposlene u ustanovama kulture Grada Zagreba od 19.12.2022., Pravilnikom o radu Muzeja (urbroj:1502/2023, 29.9.2023) sukladno odredbama važećeg Zakona o radu uređeno je pitanje zaštite dostojanstva radnika, posebno što se ti će obveze osiguranja uvjeta da radnici ne budu izloženi uznemiravanju i spolnom uznemiravanju svojih nadređenih ili drugih radnika. U Muzeju do sada nije bilo prijava radnika za uznemiravanje i spolno uznemiravanje na radnom mjestu.

Sustav plaća u Muzeju ne pravi razliku između muškaraca i žena te se provodi načelo da se za jednaki rad isplaćuje jednaka plaća ženama i muškarcima. (vidi Tab.4.)

Na temelju izvršene analize položaja žena i muškaraca u Muzeju imajući u vidu registriranu djelatnost koju Muzej obavlja i obilježja radnih mjesta u okviru muzejske djelatnosti kao i ona u okviru pratećih stručnih službi, ocjenjuje se da u strukturi zaposlenih u Muzeju ne postoji osjetna neuravnoteženost zastupljenosti spolova pa samim time ne postoji potreba za uvođenjem posebnih mjera za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova u Muzeju.

Analiza položaja žena i muškaraca na dan 19.1.2024.

Tab.1.

Ukupan broj zaposlenih na neodređeno i određeno vrijeme			
	muškarci	Žene	Ukupno
Neodređeno vrijeme	17	27	44
Određeno vrijeme	0	1	1
Ukupno	17	28	45

Tab.2.

Spolna raspodjela članstva u Upravnom vijeću Muzeja			
	muškarci	Žene	Ukupno
Članovi upravnog vijeća	5	0	5

Napomena: 3 člana bira Osnivač (Grada Zagreb), a dva člana svi zaposlenici Muzeja sukladno Zakonu o radu.

Tab.3.

Spolna raspodjela prema radnim mjestima različitih stupnja složenosti te po stručnoj spremi			
	muškarci	Žene	Ukupno
ravnatelj	1	0	1
Pomoćnik ravnatelja	0	0	0
Voditelji odjela	5	7	12
VSS	10	21	31
SSS	7	6	13
NKS	0	1	1

Tab.4.

Primjeri po radnom mjestu		
	muškarac	žena
Kustos	2,52	2,52
Muzejski savjetnik	3,39	3,39
Konzervator-restaurator	2,52	2,52

Tab.5. Strukturu zaposlenika prema spolu i radnom mjestu za trogodišnje razdoblje (za 2020., 2021., 2022. i 2023. na dan 31.12.)

5.1. Radna mjesta prema stručnoj spremi za 2020. na dan 31.12.

Stručna sprema	Ukupno	Žene		Muškarci	
		broj	%	broj	%
VSS dr.sc.	5	3	60%	2	40 %
VSS mr.sc.	1	1	100%	0	0%
VSS univ. spec.	1	0	0%	1	100%
VSS	28	22	78,57 %	6	21,42%
VŠS	0	0	0%	0	0%
SSS	12	5	41,67%	7	58,33%
NSS	1	1	100%	0	0%
UKUPNO	48	32	66,67%	16	33,33 %

5.2. Radna mjesta prema stručnoj spremi za 2021. na dan 31.12.

Stručna sprema	Ukupno	Žene		Muškarci	
		broj	%	broj	%
VSS dr.sc.	5	3	60%	2	40 %
VSS mr.sc.	1	1	100%	0	0%
VSS univ.spec.	1	0	0%	1	100%
VSS	27	20	74,07 %	7	25,93 %
VŠS	0	0	0%	0	0%
SSS	14	6	42,86%	8	57,14%
NSS	1	1	100%	0	0%
UKUPNO	49	31	63,27 %	18	36,73%

5.2. Radna mjesta prema stručnoj spremi za 2022. na dan 31.12.

Stručna sprema	Ukupno	Žene		Muškarci	
		broj	%	broj	%
VSS dr.sc.	5	3	60%	2	40 %
VSS mr.sc.	1	1	100%	0	0%
VSS univ.spec.	1	0	0%	1	100%
VSS	29	20	68,97 %	9	31,03%
VŠŠ	0	0	0%	0	0%
SSS	12	5	41,67 %	7	58,33 %
NSS	1	1	100%	0	0%
UKUPNO	49	30	61,22%	19	38,78%

5.3. Radna mjesta prema stručnoj spremi za 2023. na dan 31.12.

Stručna sprema	Ukupno	Žene		Muškarci	
		broj	%	broj	%
VSS dr.sc.	6	3	50%	3	50 %
VSS mr.sc.	1	1	100%	0	0%
VSS univ.spec.	1	0	0%	1	100%
VSS	24	18	75 %	6	25%
VŠŠ	0	0	0%	0	0%
SSS	13	7	53,85 %	6	46,15%
NSS	1	1	100%	0	0%
UKUPNO	46	30	65,22%	16	34,78%

5. Način provedbe

Muzej u svim fazama planiranja, donošenja i provedbi odluka i akcija vodi računa o postizanju stvarne ravnopravnosti žena i muškaraca, odnosno vodi računa o ravnopravnosti spolova, tako da žene i muškarci imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svojih prava kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata rad. Muzej će kontinuirano poduzimati mjere za sprječavanje izravne i neizravne diskriminacije, zabraniti će uznemiravanje i svako neželjeno ponašanje uvjetovano spolom osobe, koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu dostojanstva i koje stvara neugodno, neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje, odnosno zabraniti će diskriminaciju na temelju bračnog i obiteljskog statusa i spolne orijentacije.

Promicanje ravnopravnosti spolova, zaštita dostojanstva radnika te osiguravanje uvjeta da radnici ne budu izloženi uznemiravanju i spolnom uznemiravanju utvrđuje se kao trajna obveza svim rukovoditeljima Muzeja.

Muzej će kontinuirano voditi računa da ne dolazi do diskriminacije u odnose na uvjete zapošljavanja, napredovanja na poslu, da bude jednakopravan pristup svim vrstama i stupnjevima školovanja, profesionalne orijentacije, stručnog osposobljavanja i usavršavanja, dokvalifikacija i prekvalifikacijama.

Muzej će kontinuirano voditi računa da prilikom imenovanja članova radnih skupina, povjerenstva, komisija i sl. da oba spola budu ravnomjerno zastupljena.

Prilikom donošenja odluka o pravima i obvezama radnika (raspored, premještaj, godišnji odmor, plaćeni dopust i drugo) Muzej će nastojati da naziv radnog mjesta i struke/kvalifikacije iskazuje u odgovarajućem spolu osobe na koju se odluka odnosi. Na isti način postupat će se i prilikom izrade drugih dokumenata u kojima se navode radno mjesto i struka/kvalifikacija. Muzej će poticati radnike da prilikom vlastitoga potpisivanja službenih dokumenata koriste naziv radnog mjesta i struke/kvalifikacije prema svom spolu.

Muzej se obvezuje na poduzimanje adekvatnih mjera kada ocijeni da je podzastupljenost jednog spola u Muzeju osjetna, odnosno ako na drugi način ta ravnopravnost bude narušena.

6. Nadzor provedbe

Nadzor nad provedbom plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova u Muzeju vodi Odjel za pravne, administrativne i tehničke poslove.

Sve unutarnje ustrojbene jedinice i njezini voditelji dužni su provoditi ovaj Plan.

Odjel za pravne, administrativne i tehničke poslove pravodobno, a ovisno o vremenskom trajanju Plana, priprema novi četverogodišnji Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova u Muzeju.

Muzej će provoditi opću informiranost zaposlenika o temeljnim dokumentima i drugim relevantnim informacijama iz područja ravnopravnosti spolova na sastancima i kolegijima, oglasnom pločom te drugim primjerenim sredstvima za slanje poruka.

7. Završne odredbe

Ovaj Plan se donosi za četverogodišnje razdoblje 2024.- 2027.

Ravnatelj

Ivan Radman- Livaja